

En presentation av *Om tiden och vattnet – en berättelse om vår framtid*.

Digital föreläsning med författaren Andri Snær Magnason

torsdag 20 oktober kl 19.00, Hörsal 2, Mimers hus, Kungälv.

Bokens titel: Om tiden och vattnet – en berättelse om vår framtid

Författare: Andri Snær Magnason

Översättare: John Swedenmark

Antal sidor: 308

Boken kom ut i Island 2019, på svenska 2021. Norstedts förlag

Författaren, artisten och aktivisten Andri Snær Magnason är en av Islands mest framträdande kulturikoner. I boken *Om tiden och vattnet* tar han med läsaren på en magnifik resa. En hoppfull berättelse som rymmer personliga anekdoter, mytologi och klimatforskning och som är en fascinerande blandning av reseskildring, historia, vetenskap och filosofi. Han berättar om en tid när hans farföräldrar gifte sig då glaciärerna ansågs lika eviga som bergen under dem, men hur de nu försvinner framför våra ögon. Han berättar om havsnivån som stiger och om försurningen som kommer att ge haven en kraftigt förhöjd pH-nivå. Förändringar som påverkar allt liv på jorden. Han målar upp en bild av vår historia, nutid och framtid som det är omöjligt att värja sig mot. Hans berättelse är en storartad skildring som förenar ett poetiskt språk med vetenskaplig fakta. Samtidigt finns en underliggande ton av raseri och förtvivlan.

I *Om tiden och vattnet* fördjupar han sig i klimatkrisens konsekvenser. Det vetenskapliga språket kan inte ensamt vinna mot det ekonomiska som ser potentiella fördämningar och kraftverk i varje älv. För att mobilisera medborgarna krävs något annat och mer, enligt Magnason, det krävs en sinnlig förmedling och en konkret förståelse för vad "framtiden" innebär. "Det är som om orden *havsförsurning*, *uppvärmning*, *avsmältning*, och *ökning* inte ropar på omedelbar respons som orden eld, invasion eller gift." Det finns klimatförnekare som tvivlar på klimatförändringarna och pekar på små och stora istider. Men havsförsurningen kan ingen betvivla. Havsförsurningen är en av de största enskilda geologiska händelserna som ägt rum på jordklotet under de senaste 50 miljoner åren. Havsförsurningen kommer sig av att havet tagit upp 30 % av den koldioxid mänskligheten släppt ut. "Om vi når 1,5% målet kommer bara 70-90 % av korallreven att försvinna. "Men", skriver han, "vi valde 2 % målet. Vi är generationen som beslöt att offra korallreven."

Boken handlar om vattnet och om tiden, om uppvärmningen, utsläppen, kolet, oljan och energin. "Det fossila bränslet har givit oss en bekvämlighet. Oljan är vårt liv och vår död." Som en liknelse använder han det stora vulkanutbrottet i Island 2015 och dess konsekvenser: "Bakom allt vi gör finns en brinnande eld och trafiken slingrar sig fram likt glödande lava. Vi förstår skogsbränder och brinnande skyskrapor men vi genomskådar inte våra vardagliga katastrofer. Vi är vulkanutbrottet."

Uppvärmningen är en av de allvarligaste förändringarna som påverkar både klimat- och ekosystem. I värsta fall kan dessa nå en så kallad tipping-point, varefter en snabb och ofta oåterkallelig förändring sker. Magnason ger en lättförståelig förklaring. Om vi utgår från en is med temperaturen minus 50 grader och minskar den med 49 grader till minus 1 grad tycks inte så mycket förändras men med ytterligare 1 grads uppvärmning förändras **allt** och isen blir till vatten. När forskningen visar att vi måste *minska* utsläppen vill andra krafter *öka* produktionen. Det har egentligen inte satts några gränser för folks frihet att förorena eller

för utsläpp. Det råder stor osäkerhet om tipping-points på olika områden. Problemen uppstår när vi bor i ett system där merparten av det vi skapar, tänker och gör slutar som bränsle eller skräp. Jordklotet klarar inte av all denna eld och all denna konsumtion. Det håller på att drunkna i skräp. Vem har rätten att roffa åt sig? Naturen har närmast inga rättigheter alls. "Miljoner arbetstillfällen och enorma penningssummor står på spel för rika och stormrika individer som har direktlinje till världens ledare. Företagens intressen och bekvämlighet har vägt tyngre än havet, atmosfären och alla världens barnbarn i all framtid." Hur kan vi "dressera" våra begär? Ordet *tillväxt* har en positiv laddning som inte gör skillnad mellan hållbart och icke hållbart. "Som om vi inte skulle skilja mellan ett barns tillväxt i moderlivet eller en tumörs".

Magnason fyller varje sida med ord som bär och berör och använder metaforer som med satir, humor och träffsäkerhet ger boken en extra dimension. Han skriver om människor i sitt eget liv, om generationer, mormor och morfar, föräldrar och om sina barn. *Generationens handslag* är framförallt en påminnelse om att varken det förflutna eller framtiden är särskilt långt bort. "Den som är tjugo år i dag kommer att älska och känna en människa som fortfarande lever 2160. Och med tanke på världens nuvarande ordning går vi mot en förstörelse så omfattande att de generationer som lever då kommer att döma ut hela vår tillvaro som skrattretande och dum." *Allt ni gör har betydelse. Ni skapar framtiden varje dag.*